

Evropané se budou muset rozhodnout, kolik svobody obětují ve jménu bezpečnosti.

V Paříži pochodovali evropští politici v čele milionového davu ve jménu svobody, na niž hromadnou vraždou novinářů i náhodných rukojmí zaútočili tamní fanatici. Krátce poté ovšem titíž politici přicházejí s plánem na omezení svobody evropských občanů – ve jménu jejich bezpečnosti. To je paradox dnešní Evropy.

Návrhy přišly rychle a některé už vešly v platnost. Francouzský prezident Hollande prohlásil, že „jsme ve válce“, takže do ulic vyrazily tisíce policistů navíc a přidalo se k nim deset tisíc vojáků. Ve Francii se rozjela debata o možnosti preventivního zadržení podezřelých lidí, i když ještě nic neprovedli, nebo o odebrání občanství těm, kteří se zapletli s terorismem, případně o jejich izolaci od společnosti. Mluví se o zvýšení kapacity věznic o dvacet tisíc ze současných šedesáti místa navýšení rozpočtu rozvědky o padesát procent. A samozřejmě posílení pravomocí tajné služby při sledování internetu. To vše s velkou podporou veřejného mínění.

Podobné úvahy se okamžitě objevily v jiných evropských zemích. Šéf britské MI5 Andrew Parker volá po silnější kontrole komunikačních sítí s tím, že útoky na půdě Velké Británie jsou „velmi pravděpodobné“ – jeho tajná služba prý zmařila v posledních měsících už tři pokusy, ale nemůže zaručit, že bude pokaždé úspěšná.

Pařížské útoky dodávají této náladě jistou racionalitu, experti však tvrdí, že i bez nich by bylo zpřísnění kontroly potřebné. Bezpečnostní situace v Evropě se totiž v poslední době výrazně změnila, protože za poslední dva roky se v ní objevily tisíce džihádistů s evropskými pasy, kteří získali zkušenosti z bojů na straně Islámského státu nebo v Sýrii. Každý z nich může bez velké logistické přípravy udělat to, co útočníci v Paříži: vzít do ruky kalašnikov, který stojí na černém trhu zhruba tisíc eur, vybrat si nějaký cíl a střílet. Ještě nedávno dokázaly tajné služby díky informátorům v kriminálním prostředí monitorovat stovky podezřelých, ale jakmile jsou jich tisíce, začíná to být nad jejich síly.

Hlasů varujících před iluzí, že posílení tajných služeb je dobrou volbou, není mnoho. Jedním z nich je evropský specialista na boj s terorismem, který napsal článek do Asia Times pod pseudonymem Gunter Bachmann a tvrdí, že jakkoli patří francouzská tajná služba mezi nejlepší na světě, nárůst radikálů nemůže zvládnout a řešení může být jen politické: odstranit sociální vyloučení, jež žene muslimské mladíky z pařížského předměstí do náruče fanaticů. To ovšem potrvá v nejlepším případě roky, po bezpečí je ale poptávka teď.

Zdroj: Respekt; Ondřej Kundra, Jiří Sobota, Martin M. Šimečka (18. 1. 2015)

Evropané se budou muset rozhodnout, kolik svobody obětují ve jménu bezpečnosti.

V Paříži pochodovali evropští politici v čele milionového davu ve jménu svobody, na niž hromadnou vraždou novinářů i náhodných rukojmí zaútočili tamní fanatici. Krátce poté ovšem titíž politici přicházejí s plánem na omezení svobody evropských občanů – ve jménu jejich bezpečnosti. To je paradox dnešní Evropy.

Návrhy přišly rychle a některé už vešly v platnost. Francouzský prezident Hollande prohlásil, že „jsme ve válce“, takže do ulic vyrazily tisíce policistů navíc a přidalo se k nim deset tisíc vojáků. Ve Francii se rozjela debata o možnosti preventivního zadržení podezřelých lidí, i když ještě nic neprovedli, nebo o odebrání občanství těm, kteří se zapletli s terorismem, případně o jejich izolaci od společnosti. Mluví se o zvýšení kapacity věznic o dvacet tisíc ze současných šedesáti místa navýšení rozpočtu rozvědky o padesát procent. A samozřejmě posílení pravomocí tajné služby při sledování internetu. To vše s velkou podporou veřejného mínění.

Podobné úvahy se okamžitě objevily v jiných evropských zemích. Šéf britské MI5 Andrew Parker volá po silnější kontrole komunikačních sítí s tím, že útoky na půdě Velké Británie jsou „velmi pravděpodobné“ – jeho tajná služba prý zmařila v posledních měsících už tři pokusy, ale nemůže zaručit, že bude pokaždé úspěšná.

Pařížské útoky dodávají této náladě jistou racionalitu, experti však tvrdí, že i bez nich by bylo zpřísnění kontroly potřebné. Bezpečnostní situace v Evropě se totiž v poslední době výrazně změnila, protože za poslední dva roky se v ní objevily tisíce džihádistů s evropskými pasy, kteří získali zkušenosti z bojů na straně Islámského státu nebo v Sýrii. Každý z nich může bez velké logistické přípravy udělat to, co útočníci v Paříži: vzít do ruky kalašnikov, který stojí na černém trhu zhruba tisíc eur, vybrat si nějaký cíl a střílet. Ještě nedávno dokázaly tajné služby díky informátorům v kriminálním prostředí monitorovat stovky podezřelých, ale jakmile jsou jich tisíce, začíná to být nad jejich síly.

Hlasů varujících před iluzí, že posílení tajných služeb je dobrou volbou, není mnoho. Jedním z nich je evropský specialista na boj s terorismem, který napsal článek do Asia Times pod pseudonymem Gunter Bachmann a tvrdí, že jakkoli patří francouzská tajná služba mezi nejlepší na světě, nárůst radikálů nemůže zvládnout a řešení může být jen politické: odstranit sociální vyloučení, jež žene muslimské mladíky z pařížského předměstí do náruče fanaticů. To ovšem potrvá v nejlepším případě roky, po bezpečí je ale poptávka teď.

Zdroj: Respekt; Ondřej Kundra, Jiří Sobota, Martin M. Šimečka (18. 1. 2015)